

Średniowieczne koncepcje świętości
(*Legenda o święty Aleksym, Kwiatki świętego Franciszka*) – 2 godz.

W kulturze średniowiecznej funkcjonowały dwa wzory świętego, wywodzące się z różnych kręgów kultury chrześcijańskiej: wschodniej i zachodniej. Wzorzec wschodni – człowiek święty rezygnuje z życia wśród ludzi, spędza czas na modlitwie, oddaje się postom, umartwia ciało. Inny model uosabia postać św. Franciszka z Asyżu.

Utwory literackie prezentujące życie świętego to **hagiografie**.

Święty asceta w Legendzie o św. Aleksym

Jedna z wersji legendy została napisana w języku polskim przez anonimowego autora ok. 1454 roku. Tekst rozpoczyna apostrofa do Mesjasza z prośbą o uczynienie autora godnym opowiedzenia historii świętego. Następna część dzieła to opowieść o rodzinie świętego, pochodzącego ze znakomitego rodu rzymskiego, jego dzieciństwo, młodości, które upłynęły na pobożnych czynach. Rodzice zaniepokojeni niechęcią Aleksego do spraw doczesnych proszą go, aby zawarł małżeństwo z cesarską córką. W wieku 24 lat Aleksey bierze ślub z księżniczką i otrzymuje błogosławieństwo cesarza i papieża. Jednak w noc poślubną małżonek zwraca dziewczynie pierścień i decyduje się na życie w czystości. Dalsza część legendy opowiada o tułaczce świętego. Aleksey zabiera z domu rodzinnego złoto i srebro, udaje się na statek, by odpłynąć z Rzymu. Majątek rozdaje ubogim, sam wiecie życie żebracze, pełne wyrzeczeń. Zostaje ascetą.

Dzięki modlitwom świętego dokonuje się wiele cudów, a sława Aleksego staje się coraz większa. Aby uniknąć rozgłosu, wyrusza on do Syrii. Cudowne okoliczności sprawiają, że wraca do Rzymu. Znajduje schronienie pod schodami swojego rodzinnego domu, gdzie jako żebrak spędza 16 lat. Wszelkie przykrości i niedogody są dla Aleksego źródłem radości.

Zakończenie legendy to opis śmierci Aleksego. Ten, przeczuwając własną śmierć, pisze list opowiadający o trudach swego życia. W chwili śmierci świętego samoistnie zaczynają bić dzwony, a powód tego zjawiska wyjaśnia rzymianom niewinne dziecko. Ku ciału zmarłego zdążają procesje na czele z papieżem, chorzy przybyli zostają uzdrowieni, a wszyscy próbują wyciągnąć z dłoni list. Udaje się to zonie Aleksego, która również żyła w czystości. Wtedy wszyscy dowiadują się, kim naprawdę był zmarły. Pograżeni w rozpacz rodzice rozpoznają w zmarłym swego syna.

LINK do treści

<https://wolnelektury.pl/media/book/pdf/legenda-o-sw-aleksym.pdf>

Proponowane zadanie

Uzasadnij, że Aleksey zasługuje na miano ascety.

ASCETA – człowiek rezygnujący z życia doczesnego, umartwiający swoje ciało, aby osiągnąć świętość.

ASCEZA – umartwianie się, rezygnacja z życiowych przyjemności

Radosna wiara św. Franciszka (Franciszek z Asyżu 1182 – 1226)

Pieśń słoneczna zwana też Pochwałą stworzeń

"Pochwałą stworzeń" została przez Franciszka napisana w 1225 roku w klasztorze San Damiano w Asyżu. Według najróżniejszych biografii świętego zaraz po swoim nawróceniu odczuwał on w sposób szczególny swego rodzaju braterstwo ze wszystkimi Bożymi stworzeniami. Czuł w sobie tę samą iskrę miłości Stwórcy, która powołała do istnienia Słońce i Księżyc, gwiazdy i przestworza, wodę i ogień, każdego człowieka. Nie omieszczał wezwać do uwielbiania Stworzyciela nawet Siostrę Śmierć, która jest bramą do innego życia.

LINK do utworu

<http://bernardyni-alwernia.pl/wp-content/uploads/2014/04/piesnsloneczna.pdf>

Postawa franciszkańska:

1. życie zgodne z nauką Ewangelii, kierowanie się ewangelicznymi cnotami;
2. miłość do całego świata jako znak miłości do Boga poprzez uwielbianie jego dzieł;
3. akceptacja życia i wszystkich jego przejawów;
4. przyjmowanie dobra i cierpienia z jednakową pokorą;
5. traktowanie natury jako dzieła Bożego, które zostało stworzone, aby sprzyjać człowiekowi;
6. wiara radosna opierająca się na miłosierdziu i ubóstwie.